

VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTAS Nr.: TAP-24-480(2) TAIS-23-14433(3)		DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL ŽAGARĖS REGIONINIO PARKO PLANAVIMO SCHEMOS (RIBŲ IR TVARKYMO PLANŲ) PATVIRTINIMO“ PROJEKTO		
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Įstatymo įgyvendinamasis teisės aktas	<i>Pasirenkama</i> ☐ Taip ☒ Ne Priėmimo Terminas <i>Data iš kalendoriaus</i>	<i>Aplinkos ministerija</i>	<i>Pasirenkama</i> ☒ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☐ Nesvarstyta 2024-07-23	<i>Pasirenkama</i> ☒ Svarstyti TAP ☐ Svarstyti LRV pasitarime ☐ Svarstyti LRV posėdyje ☐ Gražinti tobulinti
Įgyvendina Vyriausybės programą	<i>Pasirenkama</i> ☒ Taip ☐ Ne			

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Siekiant optimizuoti Žagarės regioninio parko ir jo funkcinio prioriteto zonas bei buferinės apsaugos zonas.

Regioninio parko ribų ir tvarkymo planai nebuvo atnaujinti 14–15 m., todėl, įvertinus naujausią kartografinę informaciją, tinkamai vertybių apsaugai pateikti siūlymai regioninio parko, buferinės apsaugos zonos ir regioninio parko vidinių – funkcinio prioriteto ir kraštovaizdžio tvarkymo zonų riboms optimizuoti. Taip pat gamtos, kraštovaizdžio, kultūros vertybių tinkamai būklei užtikrinti numatyti būtinas jų apsaugos kryptis ir priemonės, įvertinti rekreacijos, gyvenamųjų vietovių ir infrastruktūros plėtros poreikius, nustatyti naudojimo būdus ir priemonės, nepakenkiant saugomoms vertybėms. Sprendžiamos regiono lygmens problemos.

Regioninio parko ir jo funkcinio prioriteto zonų ribos visu perimetru tikslinamos siekiant aiškumo, priderinant prie žemės ir taksacinių miško žemės sklypų bei kultūros paveldo vertybių teritorijų ribų, kelių, vandentakių, žemės naudmenų kontūrų ir kitų aiškių orientyrų. Didžioji dalis ribų priderinta prie žemės ir miško sklypų bei žemės naudmenų kontūrų.

Šiuo metu Žagarės regioninio parko plotas — 7140 ha. Regioniniame parke išskirti 8 draustiniai (1 geomorfologinis, 4 botaniniai, 1 botaninis-zoologinis, 1 telmologinis, 1 urbanistinis).

Patikslinus Žagarės regioninio parko schemą plotas **padidėtų 1365,2 ha (19,1 %)** – nuo 7140 ha iki 8505 ha.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Siūloma iš regioninio parko išimti dvi teritorijas:

- rytinėje ir vakarinėje Juodeikių gyvenamojo funkcinio prioriteto zonos dalyse – biologiniu ir kraštovaizdžio požiūriais nevertingus dirbamus laukus – Regioninio parko plotas kartu ir gyvenamojo funkcinio prioriteto zona sumažėtų 1,7 ha;
- šiaurinėje regioninio parko dalyje, į šiaurę nuo Daukšių gyvenvietės – ekologinės apsaugos funkcinio prioriteto zonos biologiniu požiūriu nevertingą teritorijos dalį – Regioninio parko plotas, kartu ir ekologinės apsaugos funkcinio prioriteto zona sumažėtų 0,9 ha.

Siūloma į Regioninį parką įtraukti:

- į vakarus ir į pietryčius nuo Mūšos tyrelio telmologinio draustinio biologiniu požiūriu vertingus miškus, kuriuose išskirtos Europos Bendrijos (toliau – EB) svarbos miškų ir pievų buveinės. Siūlomos prijungti teritorijos dalinai apimtų įsteigtą buveinių apsaugai svarbią teritoriją (toliau – BAST) – Mūšos tyrelio mišką II. Šios teritorijos būtų prijungtos prie regioninio parko kaip ekologinės apsaugos funkcinio prioriteto zonos. Regioninio parko plotas padidėtų 1047,1 ha;
- į pietus nuo Mūšos tyrelio telmologinio draustinio biologiniu požiūriu ypač vertingus miškus, kuriuose išskirtos EB svarbos miškų buveinės sudaro trečdalį prijungiamo ploto. Siūloma prijungti teritorija dalinai apimtų įsteigtą BAST Mūšos tyrelio mišką II. Ši teritorija būtų prijungta prie Mūšos tyrelio telmologinio draustinio. Regioninio parko plotas, kartu ir draustinis padidėtų 287,3 ha;

- pietrytinėje Žagarės miško dalyje esančią vertingų miškų dalį, kurioje išskirtos EB svarbos buveinės ir dalis BAST Mūšos tyrelio miško II. Ši teritorija (dalis 172 miško kvartalo) būtų prijungta prie regioninio parko kaip ekologinės apsaugos funkcinio prioriteto zona. Regioninio parko plotas padidėtų 21,6 ha;

Siūlomi Regioninio parko buferinės apsaugos zonos pokyčiai:

- praplečiama buferinės apsaugos zona šiaurės rytiniame Mūšos tyrelio telmologinio draustinio pakraštyje – draustinio vizualinei ir hidrologiniai apsaugai. Buferinės apsaugos zonos plotas padidėtų 329,2 ha;
- dėl Žagarės urbanistinio ir Švėtės botaninio draustinių plėtros Žagariškių, Švedlaukio ir Pabalių kaimų apylinkėse buferinės apsaugos zonos plotas sumažėtų 1,1 ha. Ši buferinė apsaugos zona skirta Žagarės urbanistinio, Švėtės ir Pabalių botaninių draustinių vizualinei apsaugai.

Siūlomi Regioninio parko funkcinio prioriteto zonas pakeitimai:

- Žagarės miško vakarinėje dalyje esančią miškų ūkio zoną, kurioje yra išskirtos EB svarbos miškų buveinės ir aptinkamos saugomos augalų rūšys, keisti į ekologinės apsaugos funkcinio prioriteto zoną (110, 111, 119–122 miško kvartalai). Dalį Žagarės miško pietinėje dalyje esančios miškų ūkio zonos, kurioje yra išskirtos EB svarbos miškų buveinės ir aptinkamos saugomos augalų rūšys, keisti į ekologinės apsaugos funkcinio prioriteto zoną (106, 117, 128, 132, 133 miško kvartalai ir dalis 116, 127, 129–131 miško kvartalų). Ekologinės apsaugos zonos plotas padidėtų 454,1 ha;
- Prie Žagarės botaninio-zoologinio draustinio prijungti biologiniu požiūriu vertingus miškų ūkio zonos 115 ir 126 miško kvartalus bei 116 ir 127 miško kvartalų dalis, kuriuose aptinkamos saugomos žinduolių, paukščių ir grybų rūšys, biologiniu požiūriu ypač vertingus, ekologinės apsaugos funkcinio prioriteto zonoje esančius Žagarės miško 91, 92 ir 101 kvartalus, kuriuose aptinkamos saugomos paukščių ir augalų rūšys, išskirtos kartinės miško buveinės, biologiniu požiūriu vertingą, ekologinės apsaugos funkcinio prioriteto zonoje esančią 50 miško kvartalo dalį, kuriose išskirtos EB svarbos buveinės ir dalis BAST Mūšos tyrelio miško II. Draustinio plotas padidėtų 190,2 ha;
- Prie Dilbinėlių botaninio draustinio prijungti ekologinės apsaugos funkcinio prioriteto zonoje esančius, biologiniu požiūriu ypač vertingus, Žagarės miško 107 ir 118 kvartalus bei dalį 98 kvartalo, kuriuose aptinkamos saugomos varliagyvių ir augalų rūšys, išskirtos kartinės miško buveinės, Žagarės miško 78 kvartalo 1 sklypą, kuriame išskirtos EB svarbos buveinės ir dalis BAST Miško prie Dilbinėlių. Draustinio plotas padidėtų 69 ha;
- iš Žvelgaičio rekreacinės funkcinio prioriteto zonos ties Švėtės upe išimti šiaurinę teritoriją, kurioje vyrauja dirbami laukai, nenaudojami poilsiui, ir suformuoti naują ekologinės apsaugos funkcinio prioriteto zoną. Rekreacinio funkcinio prioriteto zona sumažėtų 24,8 ha;
- Žagarės urbanistinio draustinio ribas sutapatinti su kultūros paveldo vertybių ribomis (Žagarės miesto istorinė dalis ir Žagarės dvaro sodyba). Draustinio plotas padidėtų 19,5 ha;
- dalį gyvenamojo funkcinio prioriteto zonos, esančios į šiaurę nuo Žagarės urbanistinio draustinio ir dalį ekologinės apsaugos funkcinio prioriteto zonos, esančios į šiaurę nuo Žagariškių kaimo, prie Latvių tvenkinio, keisti į rekreacinio funkcinio prioriteto zoną. Žagarės dolomito karjero konversijoje į atvirą geologijos parką numatoma įrengti reikiamą infrastruktūrą ir pritaikyti teritoriją lankymui. Rekreacinio funkcinio prioriteto zonos plotas būtų 15,8 ha;
- dalį ekologinės apsaugos funkcinio prioriteto zonos, esančios į vakarus nuo Švėtės botaninio draustinio, kurioje išskirtos EB svarbos buveinės, tęsiasi natūrali Švėtė upės vaga ir slėnis bei įsteigta BAST Pabalių miškas ir Švėtės upės slėnis, prijungti prie Švėtės botaninio draustinio. Draustinio plotas padidėtų 4,2 ha;
- į vakarus nuo Latvių tvenkinio esančias Žagarės m. evangelikų liuteronų kapines iš ekologinės apsaugos funkcinio prioriteto zonos įtraukti į gyvenamojo prioriteto zoną. Gyvenamojo prioriteto zonos plotas padidėtų 3,5 ha;
- dalį ekologinės apsaugos funkcinio prioriteto zonos, esančios į šiaurę nuo Rukuižių rekreacinės funkcinio prioriteto zonos, kurioje palaikoma atvira renginiams skirta pieva, prijungti prie Rukuižių rekreacinės funkcinio prioriteto zonos. Rekreacinė zona padidėtų 1,2 ha.

Miško grupių keitimo siūlymai. Didžioji dalis siūlomų keisti miško sklypų grupių yra susiję su ekologinės apsaugos funkcinio prioriteto zonų plėtra. Dėl šios priežasties 1368,8 ha miško sklypų siūloma keisti iš IV/40 į III/76 grupės miškus. Taip pat gana didelius plotus sudaro iš IV/40 į IIA/51 grupės miškus siūlomi keisti miško sklypai – 371,3 ha. 170,4 ha miškų siūloma keisti iš III/76 į IIA/51 grupės miškus, kurie susiję su plečiamų draustinių plotų pokyčiais.

Kompensacijų poreikis. Atsižvelgiant į miško grupių keitimo siūlymus, atlikti medynų pirmo ardo tūrių verčių skaičiavimai kiekvienam taksaciniam miško žemės sklypui pagal žemės nuosavybę (1315 miško sklypų ar jų dalių, iš jų: 10 – laisvos valstybinės žemės, 30 – privačių, 1275 – valstybiniai). Įvertinus medynų, kurių vyraujančios medžių rūšys pasieks minimalų pagrindinio miško kirtimo amžių pagal siūlomus miško grupių keitimus, tūrių bendra vertė sudaro 31,7 mln. Eur (iš jų: 0,03 mln. Eur – laisvos valstybinės žemės, 0,57 mln. Eur – privatūs, 31,1 mln. Eur – valstybiniai). Kadangi regioninio parko Schema rengiama dešimčiai metų, medynų pirmo ardo tūrių vertės buvo **perskaičiuotos 2023–2034 metų laikotarpiui**. Tokiu atveju tūrių bendra vertė sudaro 12,4 mln. Eur (iš jų: 0,006 mln. Eur – laisvos valstybinės žemės, 0,09 mln. Eur – privatūs, 12,3 mln. Eur – valstybiniai). Privatiems savininkams kompensuojami pajamų netekimo nuostoliai.

Preliminariai paskaičiuota, kad kompensacijų poreikis **10 m. laikotarpiui yra apie 30 000 Eur** (palies tik nedidelius privačių miškų plotus (tik 13 sklypų), o medienos kirtimas iš esmės neuždraudžiamas, o tik nukeliamas vėlesniam laikui.) .

ĮGYVENDINIMO MECHANIZMAS

Regioninio parko valdymą, apsaugą ir tvarkymą pagal Saugomų teritorijų įstatymo nustatytą kompetenciją organizuoja Tarnyba, kuri kontroliuoja, kaip paskirta atsakinga saugomų teritorijų direkcija užtikrina saugomos teritorijos nustatyto apsaugos ir naudojimo režimo laikymąsi, saugomų teritorijų planavimo dokumentų įgyvendinimą. Už regioninio parko apsaugos ir tvarkymo priemonių įgyvendinimą, stebėsenos vykdymą atsakinga Žemaitijos saugomų teritorijų direkcija.

SUINTERESUOTŲ ASMENŲ ĮTRAUKIMAS

Vadovaujantis Saugomų teritorijų ir Teritorijų planavimo įstatymais bei Visuomenės informavimo, konsultavimo ir dalyvavimo priimant sprendimus dėl teritorijų planavimo nuostatais bei kitais teisės aktais, visuomenė buvo informuota apie teritorijų planavimo dokumento rengimą ir galimybę teikti pasiūlymus bei vėliau susipažinti su pateiktais siūlymais bei juos pagrindžiančia medžiaga. Taip pat rengti papildomi tarpiniai susirinkimai su suinteresuotų institucijų atstovais, į regioninio parko teritoriją patenkančių seniūnijų seniūnais, vietos gyventojais. Raštu informuoti žemės sklypų savininkai, kurių žemės sklypai patenka į teritorijas, kuriose siūloma keisti naudojimo statusą, atsiranda papildomi žemės ir kito nekilnojamojo turto naudojimo ar ūkinės veiklos apribojimai.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Projektas teiktas derinti Teisingumo ministerijai, Kultūros ministerijai, Žemės ūkio ministerijai, Vidaus reikalų ministerijai, Specialiųjų tyrimų tarnybai.

Kultūros ministerija, Žemės ūkio ministerija, Vidaus reikalų ministerija Projektą derino be pastabų.

Su Specialiųjų tyrimų tarnyba pastabos suderintos darbo tvarka, į didžiąją dalį Teisingumo ministerijos pastabų atsižvelgta, likusios – suderintos darbo tvarka.

Projektas pataisytas pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas.

KITI SVARBŪS ASPEKTAI

Siūloma Projektą svarstyti Tarpinstituciniame pasitarime.

PAŽYMĄ PARENGĖ

Ieva Bardauskienė

Ekonomikos politikos grupė, patarėja